

N13437-N36327

Byfunn fra middelalderen fra Søndre gate 4, Adresseavisens gård. Felt AS (TA 1972/3), Gnr 401 Bnr: 386/391 Trondheim K., Trøndelag.

Sammendrag gjenstander:

Gjenstand	Antall	Gjenstand	Antall	Gjenstand	Antall
Avslag	5	Hanske	2	Nagle	79
Bakstehelle	1	Hempe	3	Nål	2
Bånd	2	Hengsel	1	Nøkkel	2
Belte	1	Hestesko	2	Øks	2
Beslag	17	Ildslagningsstein	2	Osteologisk materiale	763
Blikk	4	Islegg	4	Påle	1
Blokk	1	Kakkel	6	Pinne	1
Bor	2	Kam	3	Pipe	26
Bøtte	2	Kar	10	Planke	2
Brikke	1	Kile	1	Plate	7
Bryne	8	Kiste	2	Pøsepinne	3
Bygningsdel	6	Kjepp	1	Produksjonsavfall	69
Bygningsstein	55	Kjetting	1	Prøve	47
Dekorelement	2	Klesplagg	6	Pung	1
Digel	4	Knapp	1	Rem	1
Drikkeglass	13	Kniv	8	Remse	2
Emne	1	Konkresjon	1	Ring	4
Fat	7	Krampe	5	Rokk	1
Fil	1	Krok	2	Roplate	1
Fingerbøl	2	Krus	1	Rør	1
Flaske	17	Kutt	13	Saks	1
Flis	16	Kvist	2	Seletøy	1
Fottøy	108	Lampe	1	Skaft	4
Fragment	115	Lås	1	Skål	1
Garnfløtt	2	Leirkar	587	Skive	1
Gevir	4	Leketøy	1	Skje	1
Gryte	5	Lokk	3	Skjørbrent stein	6
Hake	2	Lysholder	1	Slagg	42
Hammer	1	Mørtel	31	Slire	2
Håndtak	9	Munnstykke	1	Slynge	1
Hank	6	Mynt	3		

Gjenstand	Antall
Smykkestein	1
Snor	4
Søkke	1
Søm	4
Speil	1
Spenne	2
Spiker	157
Spinnehjul	2
Splint	1

Gjenstand	Antall
Stabel	1
Stang	2
Stav	1
Stein	13
Støpeform	1
Syl	1
Tau	1
Tekstil	9
Tetning	1

Gjenstand	Antall
Tønne	1
Ukjent	164
Vase	1
Vekt	2
Vektlodd	1
Vevlodd	2
Vevsverd	1
Vindusglass	55
SUM	2631

Sammendrag materiale:

Materiale	Antall
bark/lær	1
Bein	875
bein/gevir	7
bein/horn	2
bein/mørtel	1
bein/tre	1
Bergart	35
bergart/jern	1
bergart/mørtel	1
bergkrystall	1
bly	1
botanisk materiale	1
bronse	9
elfenbein/jern	1
flint	13
gevir	12
gevir/bein	4
glass	91
glimmer	1
horn	3

Materiale	Antall
jern	303
jern/leire/tann	1
jern/slagg	2
jern/tre	2
jern/tre/kobberlegering	1
jord	3
jord/botanisk materiale	1
keramikk	625
keramikk/leire/tegl	1
kleber	25
kobber	1
kobberlegering	21
kobberlegering/jern	3
kork	3
kvarts	1
lær	198
lær/never	3
lær/tre	2
lær/ukjent	1

Materiale	Antall
leire	7
mørtel	35
organisk materiale	5
organisk materiale/jord	1
pipeleire	22
skifer	7
skjell	7
slagg	46
sølvlegering/kobberlegering	3
tann	13
tann/bein	3
tegl	48
tekstil	10
tre	97
ukjent	68
ull	1
SUM	2631

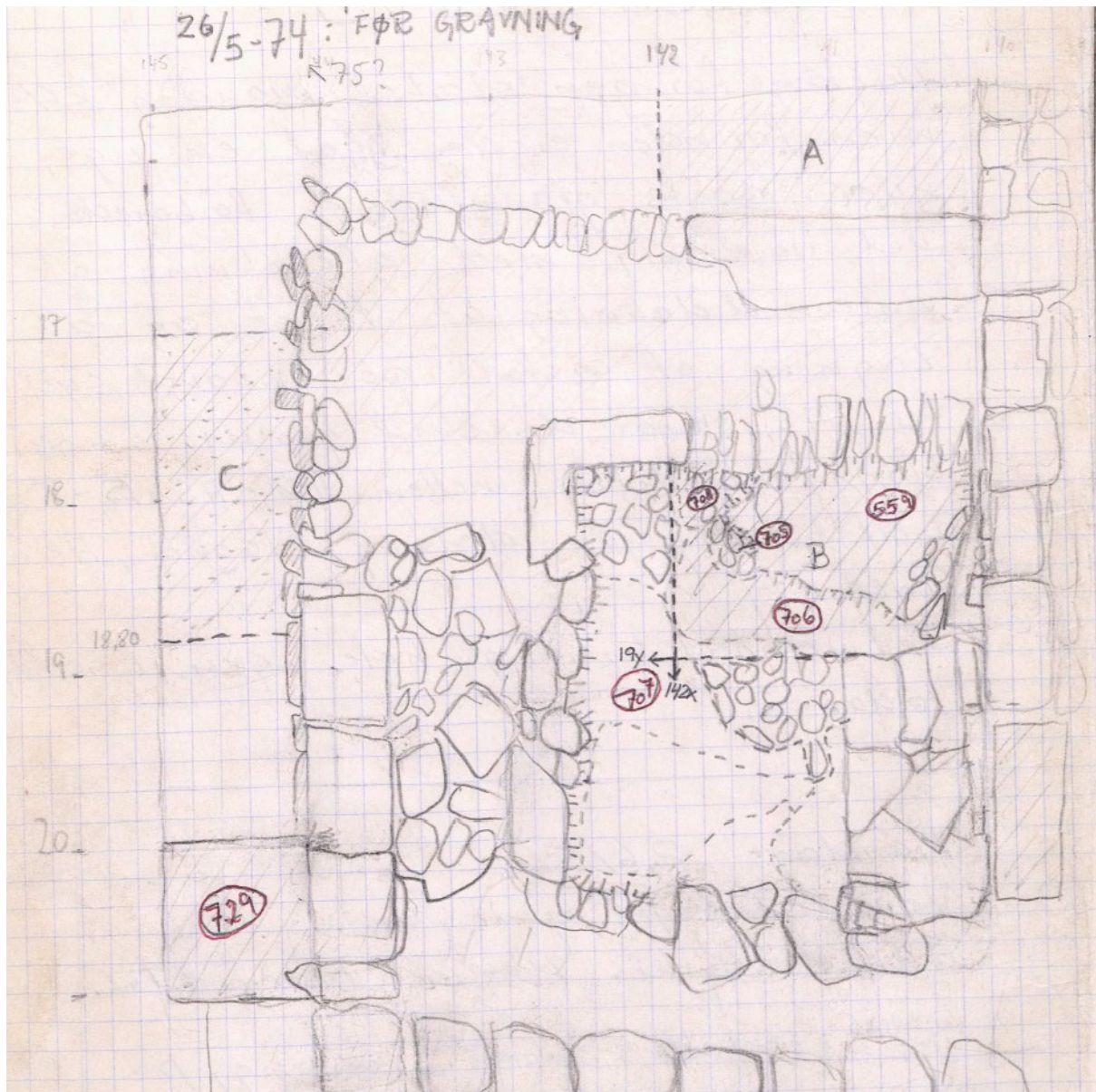
Funnomstendigheter:

F. ved arkeologiske undersøkelser av kirkeruin med tilhørende kirkegård i Søndre gate 4 i 1973, i forbindelse med utvidelse av sparebankens lokaler. En forundersøkelse og en større undersøkelse ble foretatt i 1972 (felt A). I 1973 ble undersøkelsesområdet inndelt i 3 delfelt (AM, AV og AØ), men grunnet manglende forbindelse mellom ruinen på felt S (1971/1) ble utgravningen utvidet med felt AS som utgjorde fortauet mellom feltene.

Undersøkelsen:

Undersøkelsen startet i 1974 hvor man fjernet asfalten og deretter jobbet seg manuelt nedover gjennom lagene. Det ble satt igjen en profilbenk som gikk sentralt på tvers av krypten med en øst-vestlig retning. Felt AS overlapper med felt AØ (i vest) og S (i øst, TA1971/1), senere ble den overlappet med felt AT (i sør). I 1975 endret man undersøkelsen fra å grave et område til å grave 3 sjakter ved sakristiet. Disse fikk delfelts inndelingene A (ASA), B (ASB) og C (ASC).

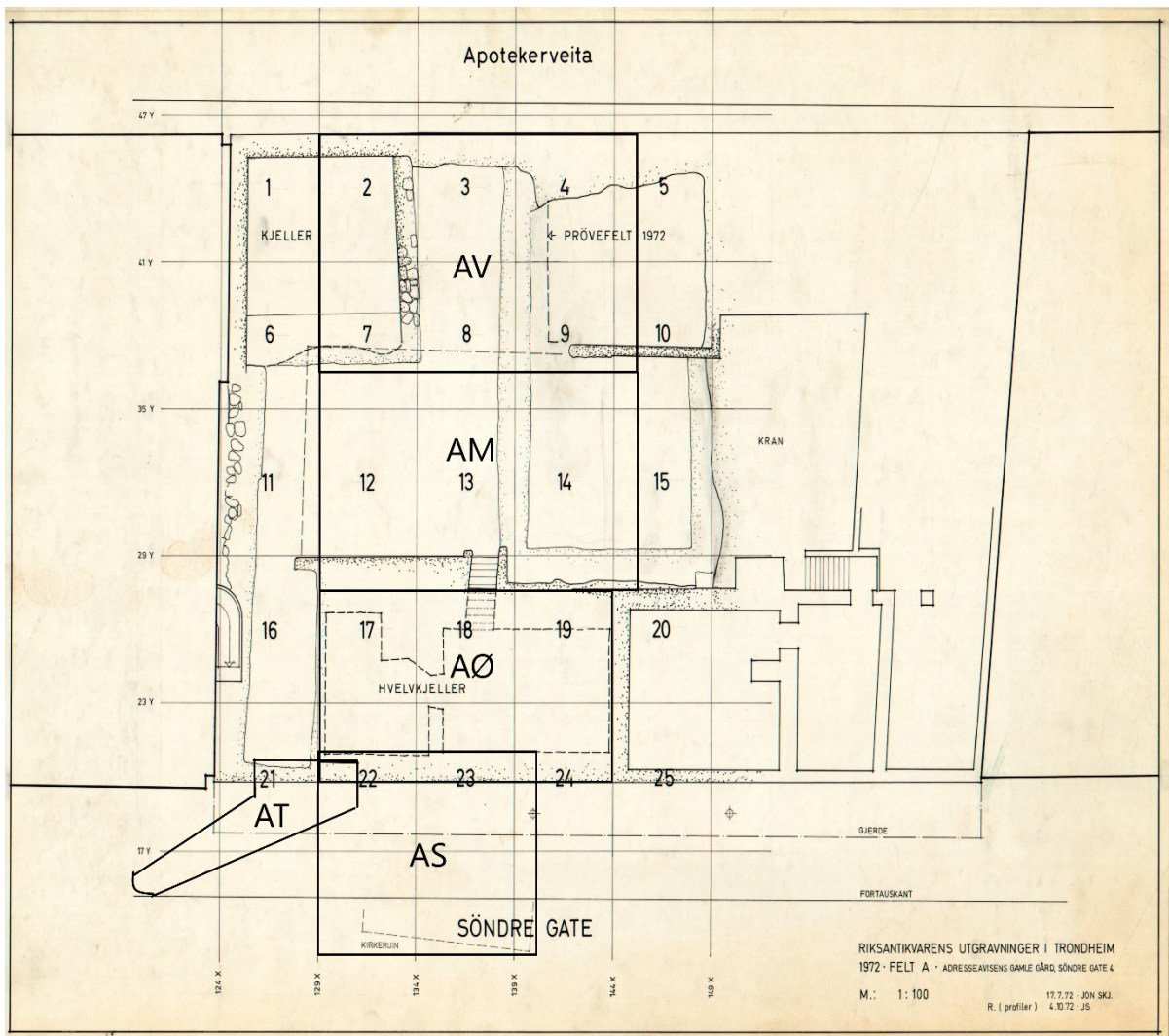
Det foreligger tre dagbøker, foto og tegninger, men det foreligger ikke noen stratigrafiske rapporter eller analyser fra feltet. Tegningene er inndelt etter nivå, men disse gjenspeiler ikke nødvendigvis forskjellige faser.

Figur 1: Oversikt over sakristiet ved oppstart av undersøkelsen (1975) med avgrensningene til prøvesjaktene A (ASA), B(ASB) og C (ASC). Utklipp fra feltdagbok.

Skjelettene som ble funnet ble fortløpende tildelt Skj-nr. begynnende på 1, i motsetning til tidligere delfeltene (AM, AV og AØ) som fikk et felles system. Gjennom innsamlingen av skjelettmaterialet kan det være flere individer samlet under et Skj-nr. (kunne bestå av skjelettdeler fra flere graver). Grunnet en del skjelettmateriale fra felt A, AM, AV og AØ ble barneskjeletter prioritert materiale, og da de som lå nærmest ruinen.

Undersøkelsen ble flere ganger avbrutt av dårlig vær.

Figur 2: Oversikt over delfelt i Søndre gate overlagt ruteinndelingen til felt A (ND.14.300).

Resultater:

I de øvre delene av feltet ble det funnet et kuppelsteinslag, dette må sees i sammenheng med det som ble funnet på felt A. Videre ble det funnet noen groper og avfallslag i toppen, blant annet med klebersteinsavfall og trefliser. Det funnet rester av en kjeller og sporadisk tregulv før de nådde krypten.

I krypten bel det nederste trappetrinnet som ledet fra koret funnet. Noe av kryptens tregulv var bevart. Det ble også funnet et lag med mørtel etter vedlikehold. I krypten ble det funnet en jerndør som dessverre var for korrodert til å bevares. Deler av ruinen ble målt til å være ca. 1,5m høy.

Under krypten ble det funnet flere små stolpehull og en større grop. Noen av disse stolpehullene er tolket til å være nedgravninger til gjenstander/ møbler ol. som har stått i krypten.

Langs kryptens nordvegg ble sakristiet gjenfunnet. Det besto av en indre og en ytre steinkonstruksjon. Under sakristiet ble det funnet barneskjelett, trolig fra før sakristiet ble oppført. Langs sakristiets- og kryptens vegger ble det funnet flere skjeletter.

Fra sjaktene ved sakristiet ble det i sjakt A funnet noe som kan minne om et fundament, i dagboken er dette omtalt som tårnfundament, men har også en annen tolkning som støttemur til krypten. I de andre to sjaktene ble det funne skjeletter og en ukjent trekonstruksjon.

Datering:

Flere dendroprøver ble tatt samt c14- prøver, men ingen rapport etter analyser foreligger.

Framkommet ved:

Clifford D. Long (utgravningsleder), Leif Stenhom (feltleder), Asle Bruen Olsen (feltleder), Axel Christophersen (feltleder) og Anne Krayenbuhl (feltleder).

Funnår:

1974-1975 (1972-1975)

Kartreferanse/ -koordinater:

EU89-UTM; Sone 32, N: 7034359, Ø: 569856.

Innberetning/Litteratur:

Christophersen, A., Krayenbuhl, A & Bruen Olsen, A. 1974. Feltdagbok: 2 aug-18 september.
Riksantikvarens utgravninger i Søndre gt. 1974.

Christophersen, A., Krayenbuhl, A & Bruen Olsen, A 1975. Feltdagbok: 18/9/74.
Riksantikvarens utgravninger I Søndre gate 1974/75.

Egan, G. & Pritchard, F. (ed.) 1991: Dress Accessories c. 1150-c.1450. Medieval Finds from Excavations in London 3. HMSO.

Grieg, S. 1933: Middelalderske byfund fra Bergen og Oslo. Utgitt av Det norske videnskaps-akademi i Oslo.

Marstein, O. 1989: Sko og andre gjenstander i lær: en typologisk analyse. Trondheim: Riksantikvaren (meddelelser nr 23), Utgravningskontoret for Trondheim

Stenholm, L. 1974. Feltdagbok: *Riksantikvarens utgravning i Søndregatan 1974.* Fält AS.

Wiberg, C. 1977: Horn og benmaterialet fra Mindets tomt. I: E. Schia og P. Molaug (red.) De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo bind 1: Mindets Tomt. Riksantikvaren/ Universitetsforlaget, s. 202-213.

Øye, I. 1988: Textile Equipment and its working environment, Bryggen in Bergen c. 1150-1500. The Bryggen Papers, Main Series Vol 2. Bergen.